

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

24/1773-13

25. juni 2024

Vedtak om grensejustering mellom Indre Østfold og Nordre Follo

Vi viser til brev fra Statsforvalteren i Oslo og Viken 30. oktober 2023 med oversendelse av sak om grensejustering mellom Indre Østfold og Nordre Follo kommuner.

Vedtak

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) vedtar at kommunegrensen mellom kommunene Indre Østfold og Nordre Follo blir justert.

Det innebærer at et område på ca 565 daa i tilknytning til Slemmestadveien, med følgende gård- og bruksnummer: 911/2, 915/2, 915/4, 915/6, 916/1, 916/2, 802/3 og 802/14, overføres fra Indre Østfold kommune til Nordre Follo kommune.

Den nye kommunegrensen trer i kraft fra 1. januar 2026.

Hjemmel for vedtaket er § 6 i lov 15. juni 2001 nr. 70 om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingsloven).

Vedtaket kan ikke påklages

Et vedtak om grenseendring er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b, jf. Ot.prp. nr. 41 (2000-2001) punkt 5.1. Vedtaket er endelig og kan ikke påklages.

Bakgrunn

Statsforvalteren mottok 19. desember 2021 en søknad fra innbyggere i Indre Østfold kommune om flytting av kommunegrensen mellom Indre Østfold og Nordre Follo kommuner. Det fremgår av søknaden at innbyggerne bor i tilknytning til Slemmestadveien og at kommunegrensen følger veien, med eiendommer på nordsiden liggende i Nordre Follo

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Lise Wilhelmsen
22 24 71 99

kommune og eiendommene på sørsiden liggende i Indre Østfold kommune. I initiativet beskrives det at naboer langs Slemmestadveien har ulik kommunetilhørighet med ulike tilbud til barnehage, skole og helse. Det beskrives videre at dette skaper vanskeligheter og uønskede situasjoner for de av innbyggerne som bor i Indre Østfold kommune. Det vises særlig til at Indre Østfold de senere år har avslått søknader fra innbyggere om å gå på skole i Nordre Follo, og at barn som bor i samme område må gå på ulike skoler og fritidsaktiviteter. Det fremgår av søknaden at beboerne i sitt dagligliv er orientert mot Nordre Follo, Kråkstad og Ski, og at kommunale tjenester fra Indre Østfold fører til ekstra bilkjøring. Per mai 2024 bor det 22 personer på de aktuelle eiendommene. I tillegg peker initiativtakerne på manglende mulighet til å påvirke lokaldemokratiet i Nordre Follo kommune og formell tilhørighet i kommunen hvor de faktisk bruker tilbudene. Et eksempel som trekkes frem er utbyggingsplaner i Nordre Follo hvor innbyggerne i Slemmestadveien berøres, og hvor innbyggerne som tilhører Indre Østfold ikke har samme mulighet til påvirkning.

På bakgrunn av innbyggerinitiativet vedtok statsforvalteren i desember 2022 å igangsette utredning av grensejusteringen, etter å ha innhentet uttalelser fra kommunene, som begge stilte seg positive til at utredningen ble igangsatt. Statsforvalteren innhentet ytterligere opplysninger fra Viken fylkeskommune, Kartverket og kommunene ifm. utredningen, men innhentet ikke uttalelser fra kommunene om hvordan de stiller seg til om grensejusteringen skal vedtas eller ikke.

Statsforvalteren oversendte saken til departementet 30. oktober 2023, med bakgrunn i at kommunegrensen ville utgjøre en fylkesgrense etter 1. januar 2024. Statsforvalteren har ikke vurdert om søknaden skal innvilges eller avslås.

Kommunal- og distriktsdepartementet avholdt separate møter med kommunene om saken 8. februar (Nordre Follo) og 12. februar (Indre Østfold). I etterkant av møtene med kommunene ba departementet i brev 12. februar 2024 kommunene om å uttale seg om innbyggerinitiativet.

Uttalelser fra kommunene og fylkeskommunene

I sitt vedtak 29. april 2024 uttaler Indre Østfold kommune at de stiller seg positive til foreslåtte grensejustering mot Nordre Follo kommune. Indre Østfold skriver i saksfremstillingen blant annet at fordelene for, og ønsket til, beboerne i området bør veie tyngre enn eventuelle ulemper for Indre Østfold kommune.

Nordre Follo kommune vedtok i møte 6. juni 2024 at de også er positive til en grensejustering mellom kommunene i tråd med søknaden. Nordre Follo viser i saksfremstillingen blant annet til at en grensejustering vurderes å være til barnas beste, med henvisning til skoletilbud, barnehage og helsestasjon samt skolehelsetjeneste. Det påpekes at skolekapasiteten er god, men at det er litt knapt med barnehagekapasitet. Videre påpekes det at tjenestetilbudet i Indre Østfold generelt ligger lenger unna Slemmestadveien enn tjenestetilbudet i Nordre Follo.

Saken berører også fylkesgrensen mellom Østfold og Akershus fylker. Iht. inndelingsloven § 9 har de berørte fylkeskommunene fått anledning til å uttale seg om saken. Hverken Østfold fylkeskommune eller Akershus fylkeskommune har innvendinger mot at grensejusteringen gjennomføres som omsøkt.

Rettslig utgangspunkt

Fastsetting og endring av kommune- og fylkesgrenser reguleres av inndelingsloven. En grensejustering innebærer at et område blir flyttet fra en kommune til en annen, eller fra et fylke til et annet, jf. inndelingsloven § 3 tredje ledd. Det følger av inndelingsloven § 8 at blant andre innbyggere i kommunene saken gjelder, kan søke om at det settes i gang utredning av grensejustering. Det er Kongen som har myndighet til å fatte vedtak om grensejustering, jf. § 6. Denne myndigheten er delegert til Kommunal- og distriktsdepartementet.

Inndelingsloven § 6 inneholder ingen nærmere kriterier eller vilkår for departementets Vurdering av om en grensejustering skal gjennomføres eller ikke. Paragraf 1 angir lovens formål og gir overordnede rammer for departementets skjønn, jf. Ot. prp. nr. 41 (2000–2001) s. 55. Etter inndelingsloven § 1 skal kommuneinndelingen skje "innanfor ramma av det nasjonale fellesskap", "sikre eit funksjonsdyktig lokalt folkestyre og ei effektiv lokalforvaltning" og "skape formålstenlege einingar som kan gi innbyggjarane og næringslivet tilfredstillande tenester og forvaltning". Videre framgår det at loven skal "byggje på prinsippet om lokal medverknad og initiativrett til grenseendringar". Departementet har rom for et vidt skjønn i vurderingen av om grensene skal endres eller ikke. Departementet bygger sin avgjørelse på en helhetlig vurdering av alle relevante momenter.

Departementets vurdering

Oversendelsen av saken fra Statsforvalteren i Oslo og Viken til departementet inneholdt ikke kommunenes uttalelser i saken, eller statsforvalterens vurdering og tilrådning. Departementet har avholdt møter med begge kommunene og bedt dem om å uttale seg i saken.

Grensejusteringer bør først og fremst være et redskap for å tilpasse kommunegrenser til eksisterende samhandlingsmønstre og innbyggernes bruk av kommunale tjenester. Grensejusteringer bør innebære reelle forenklinger og forbedringer i hverdagen til innbyggerne.

Dette er en mindre grensejusteringssak med 9 boenheter og per mai 2024 22 personer, som ikke forventes å gi vesentlig økt eller redusert økonomisk handlingsrom for hverken avgivende eller mottakende kommune. Innbyggerne i området er tilknyttet Slemmestadveien, men kommunegrensen følger veien som medfører at innbyggerne blir tilhørende to ulike kommuner. Innbyggerne i Indre Østfold opplever kommunegrensen som u hensiktsmessig da de føler seg mer tilknyttet tjenestetilbudene og nærmiljøet som tilhører Nordre Follo. Kommunalt tjenestetilbud i Nordre Follo kommune, som skole og barnehage, ligger nærmere Slemmestadveien enn det kommunale tjenestetilbudet i Indre Østfold kommune. Særlig påpekes det at Indre Østfold de senere år har avslått søknader fra innbyggere om å gå på skole i Nordre Follo kommune, og at barn som bor i samme område blir delt mellom ulike

skoler og fritidsaktiviteter, hvor de som tilhører Indre Østfold kommune i tillegg har lengre reisevei til sine tilbud.

Departementet mener at bruken av tjenester på tvers av kommunegrensene tydeliggjør at nåværende kommunegrense ikke er hensiktsmessig, og at dette må vektlegges i vurderingen. Det gjelder særlig med hensyn til det kommunale tjenestetilbudet som berører barn og unge. Videre mener departementet det bør legges vekt på de berørte innbyggernes demokratiske rettigheter. Innbyggerne opplever i dag manglende mulighet til å påvirke lokaldemokratiet i den kommunen hvor de benytter seg av mange tilbud.

Alle de berørte innbyggerne står bak initiativet, noe departementet mener må veie tungt i vurderingen. Grensejusteringen er vurdert å medføre få konsekvenser for både avgivende og mottakende kommune, og departementet understreker at begge kommunene har uttalt seg positive til en grensejustering som omsøkt.

Konsekvenser av vedtak

Kartverket uttaler at det er ønskelig med en klarlegging av eiendomsgrensene som vil danne nye kommune- og fylkesgrenser. I tråd med Kartverkets uttalelse bør Indre Østfold avholde oppmålingsforretning slik at eiendomsgrensene er nøyaktige før ikrafttredelse av vedaket. Kartverket avklarer det endelige tekniske grenseforløpet i samråd med kommunene, slik at administrative grenser og eiendomsgrenser sammenfaller.

Ved grensejustering skal det gjennomføres et økonomisk oppgjør mellom kommunene, med mindre kommunene finner det unødvendig, jf. inndelingsloven § 18 og øvrige regler i lovens kap. V.

Dette vedtaket går i kopi til Akserhus fylkeskommune, Østfold fylkeskommune, Skattedirektoratet, Kartverket, Statistisk sentralbyrå, samt til Justis- og beredskapsdepartementet og barne- og familiedepartementet for oppfølging og informasjon til etater det angår (f.eks. Politidirektorat og bispedømme). Vedtaket kunngjøres i Norsk Lovtidend.

Departementet ber Statsforvalteren i Oslo og Viken om å informere initiativtakerne om vedtaket.

Med hilsen

Mari Jacobsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Lise Wilhelmsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Akershus fylkeskommune
Barne- og familiedepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Kartverket
Skattedirektoratet
Statistisk sentralbyrå
Østfold fylkeskommune
Justis- og beredskapsdepartementet
Barne- og familiedepartementet

Adresseliste

Indre Østfold kommune	Postboks 3	1802	ASKIM
Nordre Follo kommune	Postboks 3010	1402	SKI
Statsforvalteren i Oslo og Viken	Postboks 325	1502	MOSS